

*Granskning av
årsredovisning
2015*
Högsby kommun

Bengt-Åke Hägg

Jörn Wahlroth

13 april 2016

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	1
2.	Inledning.....	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
3.	Granskningsresultat.....	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	5
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten.....	5
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	6
3.1.1.3.	Driftredovisning.....	7
3.1.2.	Balanskrav	7
3.1.3.	God ekonomisk hushållning.....	7
3.1.3.1.	Finansiella mål	8
3.1.3.2.	Mål för verksamheten.....	9
3.2.	Rättvisande räkenskaper	9
3.2.1.	Resultaträkning.....	9
3.2.2.	Balansräkning	10
3.2.3.	Kassaflödesanalys	11
3.2.4.	Sammanställd redovisning	11
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	11

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som god.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återslag på målen för verksamhetsmålens uppfyllelse som god, men att kommunstyrelsens bedömningar i stor utsträckning baseras på aktiviteter snarare än på måttagna indikatorer. Vidare är grunderna för bedömningen i många fall oklar. Vi anser att målarbetet behöver utvecklas genom tydligare måttagna och uppföljningsbara indikatorer som stöd för utvärdering av måluppfyllelsen.

Vidare anser vi att målen som avser investeringars självfinansiering behöver tydligare kopplas till den långsiktiga investeringsplaneringen. Därigenom erhålls även förutsättningar för en tydligare återredovisning och analys av måluppfyllelsen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2016-03-18. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2016-04-12 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2016-05-02.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag

- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur ekonomin utvecklas de närmaste åren. Förvaltningsberättelsen inleds med en omvärldsanalys som beskriver hur Högsby kommun påverkas av faktorer i omvärlden. Den innehåller även en känslighetsanalys.

Under avsnittet "Ekonomisk översikt och analys" beskrivs och redovisas finansiella nyckeltal som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Årsredovisningen innehåller också relevanta nyckeltal och statistik.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunala redovisningslagen 4:5 skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. I förvaltningsberättelsen återfinns en utvärdering av den ekonomiska ställningen. Redovisning sker bl.a. av soliditeten, likviditet, skuldsättningsgrad, låneskuld, borgensåtaganden mm.

Det finns i utvärderingen en koppling till god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnas uppgifter om bland annat personalstruktur, personal- och kompetensplanering, arbetsmiljö och hälsa, samt uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

Upplysningar har även lämnats i årsredovisningen om särskild avtalspension och visstidspensioner i enlighet med RKR 2.1. Antalet personer med särskilda pensionsavtal saknas.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Information om viktiga händelser redovisas i verksamheternas redogörelser. Verksamheternas bidrag till den övergripande måluppfyllelsen redovisas i enlighet med styrkortets struktur. Verksamheternas redogörelser av viktiga verksamhetsmått och nyckeltal kan utvecklas.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Årets investeringar uppgår till 6,3 mnkr (budget 45,0 mnkr varav 14,9 mnkr är överförda från 2014). Volymen på investeringarna bestäms utifrån kommunens finansiella mål. Vi kan konstatera att budget för väsentligt överstiger nämnda mål. Flertalet större investeringar enligt budget har inte realiserats.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	2014	Budget avvikelse
Kommunledningsutskott	33,4	33,1	35,2	0,3
Utbildningsutskott	125,6	123,8	113,6	1,8
Socialt utskott	145,6	145,7	141,1	-0,1
<i>Totalt</i>	<i>304,6</i>	<i>302,6</i>	<i>289,9</i>	<i>2,0</i>
ÖSK	10,0	10,8	5,5	-0,8
Myndighetsnämnd	1,4	2,6	2,0	-1,2
Revision	0,3	0,4	0,2	-0,1
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nämnderna	316,3	316,4	297,6	-0,1
Finansförvaltningen	-8,5	0,0	-3,5	-8,5
Totalt	307,8	316,4	294,1	-8,6

De avvikelser som kommunstyrelsen pekar på avser främst familjehemsvård (-1,8 mnkr), förskolan (-1,8 mnkr) och avfallshanteringen (-2,0 mnkr).

Verksamheten uppvisar dock ett antal engångseffekter såsom 2,3 mnkr avseende tillfälliga flyktingmedel. Beloppet är periodiserat m h t yttrande från RKR. Vidare har avkastningen på pensionsmedel i KLP haft en positiv utveckling. Återbetalning av medel från AFA Försäkring har skett avseende inbetalningar hänförliga till år 2004 (+3,1 mnkr).

På kostnadssidan har kommunen måst täcka underskott i Högsby Energi AB samt skriva ner aktievärdet. Årets resultat uppgår i bolaget till -1,5 mnkr (förra året -2,0 mnkr)

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag.

Årets resultat enligt balanskravsavstämningen uppgår till 11,1 mnkr, vilket möjliggör en avsättning till resultatutjämningsreserv med 3,5 mnkr.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som god.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som god, men att kommunstyrelsens bedömningar i stor utsträckning baseras på aktiviteter snarare än på måttagna indikatorer. Vidare är grunderna för bedömningen i många fall oklar. Vi anser att målarbetet behöver utvecklas genom tydligare måttagna och uppföljningsbara indikatorer som stöd för utvärdering av måluppfyllelsen.

Vidare anser vi att målen som avser investeringars självfinansiering behöver tydligare kopplas till den långsiktiga investeringsplaneringen. Därigenom erhålls även förutsättningar för en tydligare återredovisning och analys av måluppfyllelsen.

Kopplat till kommunens vision har övergripande inriktningsmål fastställts för den kommunala verksamheten. Mål och uppföljningsarbetet utgår från balanserad styrning med perspektiven:

- Ekonomi
- Service/Medborgare
- Medarbetare
- Processer
- Utveckling/framtid

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2015:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Verksamhetens nettokostnader uppgår till maximalt 96,5 % av skatteintäkter och statsbidrag.	97,1 %	Ej uppnått
Inflationssäkrad förmögenhet – Högsby kommuns resultat ska motsvara en inflationsuppräknning av det egna kapitalet.	Inflationstakt, 0 %. Det egna kapitalet har ökat.	Målet är uppnått
Pensionsplaceringarna genererar en förväntad avkastning på 4,7 % per år.	Avkastning 11,0 %.	Målet är uppnått
Skattefinansierade investeringar uppgår till maximalt till 1,75 % av skatteintäkter och statsbidrag.	1,65 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Målet är uppnått
Avgiftsfinansierade investeringar uppgår maximalt till 0,9 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Avgiftsfinansierade investeringar uppgår till 0,2 %.	Målet är uppnått

Högsby kommun ska arbeta för att långsiktigt stärka kommunens soliditet.

Vid bokslutet 2014 var soliditeten 23 %. Vid utgången av 2015 uppgår soliditeten till 24,3 %.

Målet är uppnått

3.1.3.2. Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens verksamhetsmål som fastställts i budget 2015. Av de övergripande verksamhetsmålen bedöms tre av fem vara uppfyllda. Kommunstyrelsens helhetsbedömning är att verksamhetsmålen når en godkänd nivå.

Utöver de finansiella och verksamhetsmässiga målen enligt de fem perspektiven för god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål brutits ner till inriktningsmål för respektive utskott/verksamhet. I nedan redovisas en sammanställning över utskottens inriktningsmål 20 av 28 mål uppfylls.

Utskott	Ekonomi	Service/ medborgare	Medarbetare	Processer	Utveckling/ framtid
Kommunledningsutskottet	Uppnås ej	Uppnås	Uppnås	Uppnås	Uppnås
Utbildningsutskottet	Uppnås ej	Uppnås ej	Uppnås ej	Uppnås	Uppnås ej
Sociala utskottet	Uppnås	Uppnås	Uppnås ej	Uppnås	Uppnås
Myndighetsnämnden	Uppnås	Uppnås	Uppnås ej	Uppnås ej	Uppnås
Revision	Uppnås				
Valnämnd	Uppnås				
Överförmyndare i samverkan*	Uppnås	Uppnås	Uppnås	Uppnås	Uppnås
Lönesamverkan - HUL	Uppnås				Uppnås
<i>Summa</i>	6 uppnås 2 uppnås ej	4 uppnås 1 uppnås ej	2 uppnås 3 uppnås ej	4 uppnås 1 uppnås ej	5 uppnås 1 uppnås ej
Kommunstyrelsen/ kommunen totalt	Uppnås ej	Uppnås	Uppnås ej	Uppnås	Uppnås

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år och budget.

<i>Resultaträkning mnkr</i>	<i>Utfall 2015</i>	<i>Utfall 2014</i>	<i>Budget 2015</i>	<i>Avvikelse mot budget</i>
Verksamhetens intäkter	128,6	90,7	80,3	48,3
Varav jämförelsestörande intäkter	3,1	0,0	0,0	3,1
Verksamhetens kostnader	-443,1	-380,7	-387,6	-55,5
Varav jämförelsestörande kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	-8,8	-20,5	-7,8	-1,0
Verksamhetens nettokostnader	-323,3	-310,5	-315,1	-8,2
Skatteintäkter	199,7	193,6	201,5	-1,8
Generella statsbidrag mm	133,3	126,2	128,0	5,3
Finansiella intäkter	12,0	12,3	1,5	10,5
Finansiella kostnader	-10,4	-8,4	-5,2	-5,2
Årets resultat	11,3	13,2	10,7	0,6

Totalt har kommunen erhållit 9 mnkr mer än 2014 i inkomstutjämnning och kostnadsutjämnning. Därutöver har LSS-utjämnningen minskat från 6 till 4 mnkr. Övriga statsbidrag och kompensationer uppgår till cirka 3 mnkr mer än 2014. Nettokostnaderna ökar mellan 2014 och 2015 med 16 mnkr exklusive jämförelsestörande poster. På motsvarande sätt ökar skatteintäkter och generella statsbidrag med 13 mnkr.

Verksamhetens kostnader har även påverkats av den ytterligare kostnaden för sluttäckning av deponi med 4,9 mnkr.

Finansnettot visar ett positivt överskott med 1,6 mnkr (2014 3,9 mnkr).

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit åtgärder för att anpassa sin redovisning till detta krav. Metoden har inledningsvis omfattat kategorin fastigheter. Övriga materiella anläggningstillgångar avskrivs linjärt.

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen vilket medför att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Avsättning för återställning av deponi redovisas om 17,3 mnkr. Beräkningen har uppdaterats per balansdagen. Beräkningen är nuvärdesberäknad.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Noter finns i tillräcklig omfattning.

Överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Konsolideringen av underliggande enheter har beskrivits på ett korrekt sätt och olikheter i redovisningsprinciper mellan enheter har beskrivits.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

2016-04-13

Bengt-Åke Hägg

Bengt-Åke Hägg
Projektledare

Caroline Liljebjörn

Caroline Liljebjörn
Uppdragsledare